

Bana Yukarıdan Bakarsan Aptalın Tekini Görürsün

Her insanın yaşamında kırılma anları vardır. Kimisi bir şeylerle yüzleştiği böyle özel anlarda tanrıya ulaşır, kimisi ailesinden kopar. Bazen büyük bir aşkın bittiği anlardır bu şok etkisi yapan yüzleşmeler, bazen de hayata döndüğümüz, “başka şansın olmayacak, kendine gel dediğimiz travmatik yaşantılardır” o özel anlar. Kısaca beklenmedik anda birden bire olan şeyler şok etkisi yaratır bir süreliğine insanda, donar kalırsınız, nefes alamadığınızı hissedersiniz. Ben böyle bir kırılmayı bütün şiddeti ile yirmi yaşında yaşadım. Hayatıma kelebek etkisi yapan ve beni hiçlik alemine dönmemesine girmekten alıkoyan, beni yeniden tanımlayan, ruh ve anlam dünyama format atan, kelimenin tam anlamıyla daha güçlü ayağa kalktığı bir kırılmayı yaşadığım. Bu öyle bir süreçti ki, Amerika Birleşik Devletlerinin en ünlü seri katillerinden biri olan Charles Manson’un “**Bana yukarıdan bakarsanız aptalın tekini görürsünüz. Bana aşağıdan bakarsanız Tanrıyı görürsünüz. Bana tam karşıdan bakarsanız, kendinizi görürsünüz**” şeklindeki tarihi betimlemesinin 10 dakikada hayat bulduğu titreşim ve kendine geliş eylemiydi. Şimdi size kısaca bahsedeceğim yaşam kesitinde, demokratik olmayan, 20 yaşında ki oğluna söz hakkı ve seçme şansı tanımayan bir annenin oğlunun hayatına kattığı anlam ve kendini hep “köpek balığı” sanan fakat acı bir şekilde “sazandan” başka bir şey olmadığıyla yüzleşen ve uçurumun kenarından dönen bir delikanlının kısa süreli şoku ve sonrasını göreceklersiniz.

İlkokulu Erzurum’da bitirip, öğretmenlerimin anneme ısrarla “mutlaka okutun” tavsiyeleriyle Bursa Atatürk Lisesine kaydettiği, hızlı ve başarılı geçen 6 ve 7’inci sınıfın ilk yarısından sonra, Macaristan maçına arkadaşlarımla kaçtığım ve altı sınıfta yenildiğimiz yetmezmiş gibi ertesi gün sınıfta matematik öğretmenimin ne amaçla yaptığını hala bilemediğim fakat beni bu dersten soğuttuğu bir takım ardı ardına gelen küçük sarsıntılarla başlayan kötü bir orta öğretim süreci. Orta okul son sınıfta iki yıl üst üste bekleme kalışı, sonrasında liseye geçme başarısı. Ardından okunan 9’uncu sınıfta tekrar sınıfta kalma başarısı. Tekrar edilen 9’uncu sınıftan sonra yakalanan 10’uncu sınıfa geçme şansı ve ardından yeniden 10’uncu sınıf tekrarı ve sabırların bittiği anlar. Hem de ne sabır tam dört yıl edilen sınıf tekrarlarına ve çevrenin, “Tek maaş, beş çocuk daha nereye kadar sabredeceksin ver bir işe meslek edinsin bu vakitten sonra bir şey olmaz bundan” haklı yönlendirmeleri ve her şeye rağmen direnen bir anne baba. Tüm bunlar yaşanırken ve 10’uncu sınıfı tekrar edip yedi zayıfla annemin karşısına çıktığım “anne ben okulu bırakacağım ve düğmeci olacağım” dediğim an dün gibi canlı. Ve tabi ki annemin bana “elli yaşına da gelsen bu liseyi bitireceksin diyerek saçlarını kavrayıp uzunca bir süre kafamı duvarlara vuruşu. Sonrasında ailemin, “biz bu çocuğu Rize’ye gönderelim orda bir şeyler yapan olur, sınıfı geçer tekrar Bursa’ya gelir ve Başka bir okula kaydettiririz” kararı ve İstemeye istemeye de olsa Rize yolculuğu. Ve her şeyin birden bire yaşandığı, kendimi hem kral, hem soytarı, hem de avam gördüğüm o müthiş süreç. Yavaş yavaş tüm çırpınmanıza rağmen dibe battığınız, nefesinizin tükendiğini hissettiğiniz anda yeniden yaşam bulduğunuz, kırıldığınız, büküldüğünüz ve kendinizi görme şansı bulduğunuz müthiş 10 dakikalık yaşam süreci.

Rize’ye vardığımda köye çıkarken büyük şehirden gelmenin havası, lisede birkaç tekrarda olsa okuyor olmamın verdiği havagazi takviyeli egomla, kendinden emin ve sürekli aşağılara bakarak kendini tatmin eden bir ruh haline sahiptim. İki gün sonra çay alım evine doğru giderken kurbanlarım kendi aralarında kızılı erkekli guruplar halinde şen şakrak sohbet ediyor, doğru dürüst bir ilk okulu bile olmayan köyde sıkışık kalmanın hüznünü dağıtıyorlardı sanki. Çok candan merhabalaşmalar ve hoş geldin faslından sonra sorduğum “siz nasıl vakit geçiriyorsunuz burada okul yok bir şey yok, hepiniz çiftçilik mi yapıyorsunuz? Sorusuna verilen hayır biz öğrenciyiz yazları köydeyiz cevabı ve ardı ardına gelen tıp, hukuk mühendislik, öğretmenlik gibi fakülte isimlerinden sonra “sen nerede okuyorsun” sorusu ve çiğirimde kalan son hava kırıntılarıyla zor bela verdiğim “20 yaşındayım ve lise ikideyim” cevabı. Her şeyin sıfırlandığı, dibe vurduğum, hükümsüz kılındığım, anlamsızlaştığım “evet ben bir sazanım aslında” idrakinin yaşandığı geçmek bilmeyen dakikalar. Sonuç, annemin babamın, öğretmenlerimin tüm telkinlerine rağmen, ne yapmam gerektiğini tam olarak bilmeme rağmen, beni esir alan Oblomov’un ataletli ruhunun darmadağın olduğu hiç unutulmayan ve unutulmayacak bir şok hali. “Eylem” bir kere daha “söyleme” galip gelmiş, yaşanan bir kırılma anı her şeyi değiştirmişti. Sonrasında iki ay kaldım Rize’de. Sınavları geçtim. Bursa Çelebi Mehmet Lisesinde okuduğum son sınıftan başarıyla mezun oldum ve ilk hakım da üniversiteye attım kendimi. Ve benim bu en yıkıcı, en hüznünlü yıllarım öğrencilerimle ilk temas noktam oldu hep. Onlara “ben sizi anlarım çünkü, ben liseyi 10 yıl okuyarak dört sene tekrardan sonra 21 yaşında ancak bitirebildim, her zaman bir umut vardır fakat benim kadar şanslı olamayabilirsiniz” mesajını hep veririm.

28/11/2008 günü Bursa’da İl Milli Eğitim Müdürümüzün de bulunduğu “Başarıda Bir Dost eli” konulu bir tanıtım seminerine katıldım. Gerek Milli Eğitim müdürümüz gerekse ilgili şube müdürümüzün ve sunumu hazırlayan psikolojik danışman arkadaşların konuyla ilgili şevki ve eksik giden bir şeyleri değiştirebilme umudunu gözlerinden anlamak zor değildi. Gerçekten tanıtım sunumu akıcı ve iyi hazırlanmıştı. Bu bir proje çalışmasıydı ve Bursa’da ki tüm ilk ve orta dereceli okulların öğrencileri hedef kitle idi. Amaç etkili çalışma yollarını öğrencilere sıklıkla dinleyecekleri bir şekilde aktarmak, onlara verimli çalışma yeteneğini kazandırmak ve bu konudaki bilgi eksikliklerini gidererek başarı için uygun pedagojik ortamları hazırlamaktı. Biz okul rehber öğretmenlerinden de beklenen, kendi birikimlerimizi de katkı olarak sunarak bu projeyi okullarda hayata geçirmek ve bilgileri öğrencilerle paylaşmak. Buraya kadar her şey güzel ve anlamlı. Çalışma isteği olan hedefi olan öğrenciler için güzel ve katkı sağlayacak bir proje. Fakat insan sormadan edemiyor sorun bilgi eksikliğimi acaba? Verimli, etkili çalışma yöntemleri Nasa’nın en büyük sırlarını yoksa. Bilgi anlamında öğrencilerde meydana gelebilecek bir farkında oluş bütün sorunları çözebilecek mi? Doğrusunu söylemek gerekirse iyi niyetli samimi çalışmalarda olsa, etkisi hazır olan öğrencilerle sınırlı kalacak bir çalışma olacak. Aksi halde zararlarını bilmemize ve yaşamamıza rağmen, sigara alkol ve uyuşturucu bağımlılığını nasıl

açıklayabiliriz? Demek ki sorun bilmemek değil. Sorun bizleri hareket geçirecek güçlü gerekçelerin olmaması, olsa bile henüz o baskıyı bünyemizde kuramaması ya da işlerin planlandığı gibi gitmemesi halinde, o güçlü gerekçelerin yaşantımızda oluşturabileceği kırılma anlarını hayal bile edemiyor olmamız. Tıpkı benim gibi. Tıpkı kendimi zavallı görüp, dibe vurduğum an gibi. Tıpkı kendimi hem kral, hem soytarı, hem de avam gibi gördüğüm, titreyip kendime geldiğim, kendimle yüzleştiğim an gibi. Bilgilenmek, her zaman yaşamımızda davranış değişiklikleri yaratacak, kalıcı farklılıklar oluşturacak etkiler yapmıyor maalesef.

Köksal TERZİOĞLU

Sami Evkuran Anadolu lisesi